

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ ДРОГОБИЦЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА В СУЧАСНОМУ ПРОЦЕСІ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

INTERNATIONAL COOPERATION OF DROHODYCH STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY BY IVAN FRANKO IN THE MODERN PROCESS INTERNATIONALIZATION OF HIGHER EDUCATION

Чітке розуміння результатів сучасних освітніх реформ, усвідомлення важливості формування власного соціального інтелекту, панорамність мислення, вихід на міжнародну арену та міжнародна співпраця задля вдосконалення едукативного процесу та світу навколо себе – ці та багато інших чинників окреслюють ефективний шлях до реалізації оптимальних відповідей на виклики сучасних процесів глобалізації у сфері освіти. Трансформація соціальної, політичної, економічної сфер суспільства спонукають до гнучкості та перетворень і в системі вищої освіти.

Інтеграцію міжнаціонального, міжкультурного вимірів, розширення багатосторонніх зв'язків між навчальними закладами різних країн на основі рівноправного і взаємовигідного співробітництва окреслює інтернаціоналізація, яка займає вагомe місце в просторі вищої освіти в цілому та в діяльності Дрогобицького державного педагогічного університету зокрема.

Університетська спільнота Франкового вищого навчального закладу докладає максимум зусиль задля розвитку процесу інтернаціоналізації, яка є рушійним чинником реформ вищої освіти. Міжнародна співпраця за участю професорсько-викладацького та студентського потенціалу представляє університет на міжнародній, міжкультурній арені.

У статті акцентується увага на феномен інтернаціоналізації, що є могутнім засобом для мобільного інтегрування вітчизняного освітнього середовища у європейський науковий та освітній простір. Наводяться деякі приклади реалізації міжнародної діяльності франкового вузу з метою висвітлення внеску Дрогобицького державного педагогічного університету в реалізацію комплексної стратегії інтернаціоналізації вищої освіти. Наведені приклади є одним із кроків в умовах інтернаціоналізації, якими викладачі та студентська молодь прагнуть вийти на високий рівень освіченості Людини культури XXI століття. У цих умовах є можливість презентації освітнього продукту на міжнародній арені, є можливість інтеграції, естетизації, тобто здатності душі реагувати, зіставляти, коректувати українське чуттєво-сентиментальне з європейським раціонально-дієвим.

Ключові слова: інтеграція, інтернаціоналізація, вища освіта, міжнародна співпраця, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка.

A clear understanding of the results of modern educational reforms, awareness of the importance of forming their own social intelligence, panorama of thinking, entering the international arena and international cooperation to improve the process of transportation and the world around them – these and many other factors outline an effective way to implement the optimal responses to the challenges of modern globalization processes in the field of education. The transformation of the social, political, and economic spheres of society leads to flexibility and transformation in the system of higher education.

Internationalization, intercultural dimensions, expansion of multilateral ties between educational institutions of different countries on the basis of equal and mutually beneficial cooperation is characterized by internationalization, which occupies a significant place in the space of higher education in general, and in the activity of the Drohobych State Pedagogical University in particular.

The university community of the Franco High School is making every effort to develop the process of internationalization, which is a driving factor in higher education reform. International cooperation with the participation of professors and students' potential represents the university on the international, intercultural arena.

The article focuses on the phenomenon of internationalization, which is a powerful means for mobile integration of the domestic educational environment into the European scientific and educational space. Some examples of the implementation of the international activity of the Frankivsk University are presented in order to highlight the contribution of the Drohobych State Pedagogical University to the implementation of a comprehensive strategy of internationalization of higher education. The examples presented are one of the steps in internationalization, in which teachers and student youth seek to reach the high level of education of the Man of Culture of the 21st Century. In these conditions, there is the possibility of presenting an educational product on the international scene, there is the possibility of integration, aesthetization, that is, the ability of the soul to respond, compare, and correct the Ukrainian sensual-sentimental with the European rational-effective.

Key words: integration, internationalization, higher education, international cooperation, Drohobych State Pedagogical University by Ivan Franko.

УДК 378.014.25:378.6(477.83)

DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085-2019-14-2-5>

Гнатів З.Я.,

канд. філос. наук,
доцент кафедри методики музичного виховання і диригування,
докторант кафедри педагогіки
Дрогобицького державного педагогічного університету
імені Івана Франка

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Європейський Союз є одним із найпотужніших центрів інтеграції, який відіграє провідну роль у світовій політиці, економіці, культурі. Сьогодні процес інтернаціоналізації вищої освіти надає безліч можливостей для мобільного інтегрування вітчиз-

няного освітнього простору у європейське наукове співтовариство. Відкритість кордонів, як географічних, так і наукових, сприяють пошуку, аналізу, взаємодії оптимальних шляхів розвитку людських ресурсів. Освітні проблеми активно піднімаються в країнах не тільки Європейського союзу, прово-

дяться різноманітні проекти, круглі столи, тренінги, конференції тощо. Зростаючий обсяг досліджень, звітів та документів свідчить про те, що різні країни Центральної та Східної Європи докладають значних зусиль для реформування своїх систем педагогічної освіти та для реалізації нових стратегій та підходів у відповідності до політики ЄС. У багатьох випадках ці зусилля демонструють потужний потенціал для створення нових способів підготовки фахівців.

Інтернаціоналізація вищої освіти є одним із пріоритетних напрямків і Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Університет підтримує вимоги ринку освіти, міжнародний досвід освітніх програм, у тому числі мобільність студентів і викладачів, спільні освітні програми і міжнародне співробітництво в межах дослідницьких проектів.

Метою статті є висвітлення деяких прикладів міжнародної співпраці як пріоритету освітньої стратегії Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка в сучасному процесі інтернаціоналізації вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Розробленням та впровадженням університетських стратегій інтернаціоналізації освітньо-наукової діяльності займаються практично всі університети України, адже цей процес забезпечує покращення якості навчальних програм, продукування міжкультурних знань та навичок, доступ до глобальних джерел передових знань, зростання мобільності студентів та професорсько-викладацького штату, підвищення рейтингу вищого навчального закладу тощо.

Питання інтернаціоналізації, нові моделі та підходи до інтернаціоналізації вищої освіти стають все більш актуальними та піднімаються на різного рівня науково-практичних конференціях, семінарах, дискусіях, висвітлюються в наукових публікаціях та посібниках. Серед них – дослідження українських та зарубіжних вчених (К.В. Балабанов, Є. Суліма, С. Домбровська, В. Луговий, Л. Горбунова, М. Дебич, В. Зінченко, І. Степаненко, О. Шипко, Л. Дубовічка, С. Станчіу, Ф. Чіпеа та ін.).

Аналітичні оцінки стану формування єдиного європейського освітнього і наукового простору, науково-практичний внесок Закарпатського державного університету в забезпечення процесу інтеграції національної освіти в європейський і світовий освітній простір висвітлюють науковці М. Полюжин, Х. Олексик, В. Росул, І. Артьомов, І. Вовканич, О. Ващук та ін. у колективній монографії за загальною редакцією Ф. Ващука «Інтеграція в європейський освітній простір: здобутки, проблеми, перспективи»; особистісний та інституційний виміри інтернаціоналізації вищої освіти, її мультикультурний і трансформативний потенціал, механізми інтернаціоналізації університетів Євро-

пейського Союзу та комунікаційні процеси в інтернаціоналізації вищої освіти висвітлено в колективній монографії «Культурно-гуманітарні стратегії розвитку університетської освіти в умовах динамічних суспільних трансформацій» за редакцією І.В. Степаненко.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні Європейський союз постає соціальним, економічним, гуманітарним простором, де відмовилися від кордонів та зайвих умовностей задля вільного пересування людей, продуктів, капіталів, необмеженого обміну інформацією, культурними та науковими надбаннями. Завдяки відкритим можливостям обміну міжнародним досвідом ми маємо реальну перспективу подальшого розвитку та вдосконалення і сучасного освітнього простору. Десятки тисяч викладачів, студентів та науковців щорічно навчаються, працюють та викладають у різних країнах світу в межах міжнародних академічних програм.

Дослідники зазначають, що «сама ідея європейської інтеграції є спробою утворення заможного суспільства з широкими правами та можливостями, з максимальною чисельністю осіб із середніми статками, протиставлена комуністичному суспільству зі значним державним впливом. «Людський вимір» ЄС – це не лише один з елементів Співтовариств, це простір формування особистості з прогресивною системою цінностей, високою мобільністю та актуальними для сучасного світу навичками [3, с. 104].

Цілеспрямоване розгортання процесу інтернаціоналізації вищої освіти у світі триває вже понад чверть століття. За цей час суттєво змінилося розуміння його цілей, пріоритетів, механізмів та інструментів здійснення, практичних наслідків і очікуваних результатів. В останні роки інтернаціоналізації вищої освіти на світовому рівні все більше сприймається як своєрідний «локомотив» розвитку не тільки освіти, а і всього суспільства, як ефективний інструмент примноження їх лідерського потенціалу [2, с. 4].

В Україні поступово реалізується комплексна система державних заходів щодо модернізації та вдосконалення національної системи вищої освіти. Багатьма українськими ВНЗ накопичений великий досвід міжнародного співробітництва, що, безумовно, сприяє інтернаціоналізації вищої освіти, розширює можливості випускників українських ВНЗ на міжнародному ринку праці, а найголовніше – забезпечує формування в них уміння жити в полікультурному середовищі і працювати в умовах жорсткої конкуренції та глобальних викликів [1, с. 176].

Потужний освітній, науковий, творчий потенціал має відомий Франковий вуз Галичини із сучасним розумінням своєї ролі та відповідальності – Дрогобицький державний педагогічний

університет імені Івана Франка, відомий інноваційними підходами, самовідданою працею, високим професіоналізмом своїх працівників, які на основі національних традицій, педагогічних інновацій, європейських надбань формують конкурентоспроможного фахівця, здатного творити щасливе майбутнє нашої держави. Міжнародні зв'язки університету представлені Відділом міжнародних зв'язків, Полоністичним науково-інформаційним центром імені Ігоря Менька, Центром країн західної Європи, Австрійською бібліотекою.

Міжнародна співпраця Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка охоплює близько 20 країн. Станом на 2019 рік реалізується 51 міжнародна угода. Університет активно співпрацює з посольствами іноземних держав, зокрема Бельгії, Великобританії та Польщі, та міжнародними неурядовими організаціями, передусім ORADEA (Бельгія, Румунія). У 2018 році університет був учасником 11 міжнародних проектів. Протягом 2018 року реалізовано різні форми співпраці з 85 закордонними партнерами з 19 країн світу.

Університет продовжує активну співпрацю в межах програми Еразмус+. У 2018 році реалізовано 21 академічну мобільність (Еразмус+ KA107) представників ДДПУ ім. І. Франка, серед яких 15 студентів, 3 викладачі та 3 представники адміністративного персоналу. Партнерами університету в цьому проекті у 2018 році були: Віденський педагогічний інститут (Австрія), Штирійський педагогічний інститут (Австрія), Університет прикладних наук VIVES (Бельгія), Технологічна академія в Резекне (Латвія), Державна вища професійна школа імені Вітелона (Польща), Люблінський католицький університет Івана Павла II (Польща), Жешівський університет (Польща), Банатський університет сільськогосподарських наук та ветеринарної медицини (Румунія).

Також ДДПУ ім. І. Франка продовжує реалізацію освітньої програми «Подвійний диплом» із Полонійною академією в Ченстохові (Польща). Зокрема, у 2018 році вручено дипломи 17 студентам-учасникам даної програми. 15 представників студентства університету стали призерами міжнародних фестивалів, конкурсів, виставок, спортивних змагань. 12 студентів взяли участь у міжнародних конференціях. 14 студентів стали учасниками обмінів та міжнародних літніх курсів. Загалом, у 2018 році здійснено 58 закордонних відряджень, у межах яких працівники пройшли стажування у таких країнах: Австрія, Бельгія, Білорусь, Італія, Латвія, Литва, Нідерланди, Польща, Румунія, Чехія. А понад 150 іноземців перебували з візитом у Франковому університеті.

19 листопада 2005 року відбулась урочиста презентація Полоністичного науково-інформаційного центру імені Ігоря Менька Дрогобицького

державного педагогічного університету ім. Івана Франка, із цього часу центр став потужним осередком створення централізованої інформаційної мережі про сучасний стан наукового, навчального, методичного забезпечення полоністичних предметів у Польщі, налагодження та розвитку контактів з науковими, навчальними й видавничими інституціями у Польщі. Щорічно проводиться спільна науково-дослідницька та культурна діяльність (семінари, конференції, наради, театральні-культурні заняття і презентації) з польськими науковими і культурними осередками, проводяться українсько-польські театральні та культурні імпрези. Значною подією є проведення щорічного Міжнародного Фестивалю Бруно Шульца.

Вагому сторінку становить діяльність Австрійської бібліотеки та Центру євроінтеграції ДДПУ ім. І. Франка. Заснування Австрійської бібліотеки у Дрогобичі – один із найпоказовіших результатів плідного транскордонного співробітництва Франкового університету з провідними країнами Європейського Союзу. Діяльність цієї структури була започаткована 15 жовтня 2002 р., коли під час Міжнародної наукової конференції «Дрогобищина як посередник політичних і культурних взаємодій між Австрією та Галичиною» тодішній Посол Австрії в Україні Міхаель Місс відкрив на факультеті романо-германської філології Австрійський культурно-освітній центр. Основною метою діяльності центру стало всебічне ознайомлення українського студентства з австрійською культурою.

У травні 2009 р. представник МЗС Австрії, почесний доктор ДДПУ ім. І. Франка Еміль Брікс та ректор ДДПУ ім. І. Франка Валерій Скотний підписали офіційну угоду про заснування Австрійської бібліотеки в Дрогобичі. Урочисте відкриття бібліотеки відбулося 9 вересня того ж року. В Україні вона стала п'ятою після Києва, Чернівців, Харкова та Львова. Австрійська бібліотека постулює своєю пріоритетною метою сприяння і поглиблення українсько-австрійської кооперації у сферах освіти, науки і культури, популяризацію культурної спадщини, участь університету в культурно-освітніх програмах і наукових проектах.

Найбільш масштабними культурними, освітніми і науковими заходами є традиційні Дні Австрії у Дрогобичі. Кількість австрійських партнерів, з якими співпрацює австрійська бібліотека, становить понад 30 дипломатичних, урядових, наукових і культурно-освітніх установ. Австрійська бібліотека активно забезпечує виконання угод про співпрацю між ДДПУ імені І. Франка та Інсбруцьким університетом, Віденським та Штирійським педагогічними інститутами. Австрійська бібліотека проводить активну культурно-освітню діяльність (лінгвокраїнознавчі екскурсії, культурно-мистецькі заходи, літературні читання, тематичні виставки, презентації тощо). Центр євроінтеграції та

Австрійська бібліотека докладають багато зусиль у пошуках нових закордонних партнерів з академічного обміну, налагодження й розвитку співпраці з австрійськими та іншими зарубіжними партнерами [4, с. 2–3].

12–19 травня 2019 року вже вшосте Дрогоби́ч став місцем зустрічі дипломатів, науковців, письменників і діячів культури з Австрії, України та інших східно- і західноєвропейських країн у межах VI Міжнародного форуму «Дні Австрії у Дрогоби́чі». Австрійсько-український форум, наповнений культурними пошуками, музикою і співом, художнім словом і науковими викладами, новими знайомствами й активною співпрацею, щорічно вражає своєю багатогранною науково-культурною програмою та гостинно запрошує всіх до галицького Дрогоби́ча.

Також варто пригадати і вагомий досвід міжнародної співпраці, коли впродовж 2016 року Центр моніторингу якості освіти ДДПУ ім. І. Франка реалізовував грантовий проект Британської Ради в Україні, який переміг у конкурсному відборі серед 96 проектів університетів у межах 1 етапу Програми розвитку лідерського потенціалу університетів України. Проект реалізовувався за підтримки Інституту вищої освіти НАПН України, Британської Ради в Україні, Фондації лідерства для вищої освіти (Сполучене Королівство), МОН України. Створена на базі Центру університетська команда працювала над проектом «Розроблення та впровадження механізму оцінювання освітніх програм у внутрішній системі забезпечення якості освіти університету». Координатором університетської команди від Інституту вищої освіти був Сергій Курбатов. Упродовж року учасники взяли участь у низці тренінгів, організованих фахівцями Британської Фондації лідерства для вищої освіти (Київ, Одеса), отримали сертифікати, що підтверджують успішне проходження програми. У період з 5 по 11 грудня 2016 року університетська команда здійснила візит до Британії з метою вивчення системи забезпечення якості освіти в Університеті Англія Раскін (Кембридж). У результаті зустрічей було підписано міжуніверситетську угоду про співпрацю. Отже, у ДДПУ імені Івана Франка працівниками Центру апробовано британський інструментарій опитування студентів, зокрема, перекладено та адаптовано анкету для вивчення думки студентів про якість освіти, проведено опитування серед студентів соціально-гуманітарного факультету, опрацьовано та обговорено результати з керівництвом університету. Даний інструментарій впроваджено як елемент внутрішньої системи забезпечення якості в університеті.

Ще однією гордістю Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка та прикладом міжнародної культурно-освітньої діяльності є студентська хорова капела «Gaudeamus» (художній керівник і диригент – професор Степан Дацюк). Беручи участь у різноманітних міжнародних конкурсах, фестивалях, проектах, студенти мають унікальну можливість в європейських культурно-мистецьких реаліях рефлексувати над усвідомленням себе, своєї ролі, свого фаху, своєї культури в розвитку своєї країни та цілого світу. Спільне бажання наближення українського суспільства до високої культури окреслює зміст життя у відповідності до моральних та естетичних ідеалів. Це стимулює до підвищення рівня життя, діяльності, держави.

Висновки. Отже, міжнародна співпраця в процесі інтернаціоналізації вищої освіти дає унікальний досвід і відкриває нові горизонти як для особистісного розвитку, розвитку університетської освіти, так і розвитку всієї країни. Навчання, виховання, розвиток задля вдосконалення себе і світу навколо себе залишається лейтмотивом буття нашого університету. Вкорінені моральні імперативи сучасників та попередників, зокрема академіка вищої школи, професора, ректора Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (1988–2011 рр.) Валерія Григоровича Скотного, який сказав: «Головне – бути Людиною!», спонукають до пошуку Добра, Істини, Краси у всіх земних проявах, а отже, і у професійному житті. Представляючи себе, свою alma mater, свою країну будьмо гідними сіяти те добре і вічне, що дано нам Мудрістю. «Творити – жити двічі» – заповіт Ректора, Учителя, Наставника гідно виконують усі ті, що представляють Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка в Україні та світі.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Балабанов К. Національні стратегії інтернаціоналізації вищої освіти. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: історія. Політологія.* 2017. ВІП. 20. С. 172–179.
2. Інтернаціоналізація вищої освіти в Україні: методичні рекомендації / Л. Горбунова та ін. ; за ред. І. Степаненко. Київ : ІВО НАПН України, 2016. 158 с.
3. Завадський В. Політичний імператив перетворень в ЄС крізь призму концепції «третього шляху». *Політичне життя.* 2017. № 4. С. 103–108.
4. Лопушанський Я. Діяльність австрійської бібліотеки та центру євроінтеграції в 2018 році: події і факти. *Франківець.* 2019. № 2 (267). С. 2–4.